



**T.C.**  
**TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU**  
**1.DAİRE KARARI**

Başvuru Numarası : 2022/1672  
Toplantı Tarihi/Sayısı : 15.2.2023/32  
Karar Numarası : 2023/157  
Başvuran : A. Y.  
Başvuran Vekili : -  
Adres : -  
Muhatap Kurum/Kişi : Diyarbakır 1 No'lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü  
Muhatap Adres :

### **I. BAŞVURU KONUSU**

1. Başvuru, başvuranın başka bir mahpusun tehdit ve hakaretlerine maruz kaldığı, söz konusu mahpusa gösterilen özel muamelenin mahpusu cesaretlendirerek mağduriyetlerin oluşmasına sebebiyet verdiği ve Kurum Müdürü ile görüşemediği iddialarına ilişkindir.

### **II. İNCELEME SÜRECİ**

2. Başvuru dilekçesi ve ekleri doğrultusunda, Ulusal Önleme Mekanizması Birimi tarafından incelemesi gerçekleştirilen başvuruda, başvuran özetle:

a. Diyarbakır 1 No'lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünde başka bir mahpusun tehdit ve hakaretlerine maruz kaldığını, söz konusu mahpusun kendisinden önce de benzer şekilde başka mahpuslara mağduriyet yaşattığını, bulunduğu kurum tarafından mağduriyetlere sebep olan mahpusa karşı özel muamele gösterildiğini ve bu durumun mahpusu cesaretlendirerek yeni mağduriyetlerin oluşmasına sebebiyet verdiğini,

b. Kendisinin Kurum Müdürü ile görüşme talebi olmasına rağmen kimsenin kendisi ile görüşmediğini iddia etmekte; yaşanan olayı sözlü olarak anlatmayı ve söz konusu mahpus ile kurum idaresiyle ilgili olarak gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

3. Muhatap Diyarbakır 1 No'lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan 4.11.2022 tarihli yazılı görüşte özetle:

a. Konuyla ilgili olarak 16.11.2022 ve 21.11.2022 tarihlerinde başvuranın ifadesine başvurulduğu, başvuranın: “Kurumunuza hitaben belirtmiş olduğum iddiaya ilişkin olarak şu an için sıkıntı yaşamamaktayım ancak o zaman çatısı altında bulunduğum Kurum hiçbir şekilde mağduriyetimi görüp hakkımı savunmadı, benimle görüşmedi, bahsi geçen olayın kamera görüntülerini izleyecek olursanız beni çok daha iyi anlarsınız.” şeklinde ifade verdiği,

b. Başvuranın ifadesine istinaden kurum tarafından yapılan araştırma neticesinde 24.10.2022 tarihinde C-Tek-36 No'lu odada bulunan U. S.'nin koğuştaki butonu çaldığı ve koğuş görevlisine kendisini kestiğini ve kendisine pansuman yapılmasını istediğini belirtmesi üzerine revir personeli ile gerekli güvenlik önlemleri alınarak koğuşa girmek için kapısının açıldığı, U. S.'nin elindeki cam parçasını boynuna dayayarak

**Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.**

başvuranın bulunduğu C-Tek-39 No'lu koğuşa doğru hareket ettiği ancak görevli personelin U. S.'ye engel olduğu ve U. S.'nin C-Tek-36 No'lu koğuşa geri girmesinin sağlandığı, U. S. ve başvuranın fiziksel temasta bulunmadığının kamera çözümleme tutanağından anlaşıldığı ve U. S.'ye yapmış olduğu eylem neticesinde disiplin soruşturması başlatılarak 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanun kapsamında kınama cezası ile cezalandırıldığı ancak kaldırılmamış disiplin cezası bulunduğundan 1 ay bazı etkinliklere katılmaktan alıkoyma disiplin cezası verildiği,

c. Ayrıca, kurumda barındırılan tüm mahpusların talep etmeleri halinde Kurum Müdürleriyle görüşme yapabildiği, başvuranın dilekçesinde her ne kadar kurum tarafından hiçbir şekilde mağduriyetinin giderilmediği ve başvuranın Kurum Müdürüyle görüşme yapamadığı beyan edilmişse de başvuranın Kurum Müdürüyle görüşme yaptığı ifade edilmiştir.

4. Başvuranın 22.12.2022 tarihinde alınan yazılı görüşünde özetle:

a. Olayda adı geçen U. S.'nin infaz ve koruma memurlarının kontrolü ile koğuşundan çıktığını ve başvuranın bulunduğu koğuşa giderek başvuranı hakaret ve tehdit ettiğini, infaz ve koruma memurlarının yaşanan olaya seyirci kaldığını,

b. Adı geçen mahpusun başka mahpuslara yönelik saldırıları sebebiyle mağdur olan mahpuslar tarafından Cumhuriyet Başsavcılığına şikayet başvurusu yapıldığını,

c. 25.10.2022 tarihli dilekçesinde yer alan müdür ile görüşme talebinin yerine getirilmediğini,

ç. Kurum idaresinin kendisine yönelik tavrı sebebiyle mağdur olduğunu, U. S. ve Kurum idaresinden şikayetçi olduğunu iddia ederek gereğinin yapılmasını talep etmiştir.

### III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde: "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun görevleri arasında sayılmıştır.

6. Mezkûr Kanun'un 17'nci maddesinde ise; "*özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği*" hükme bağlanmıştır

7. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasına göre: "*Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur...*"

8. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi: "*(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*" şeklindedir.

### IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde belirtilen görev kapsamında başvuranın iddia ve talepleri konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

**10.** “Bütün mahpusların kaldıkları yerlerde, kaçma ve kendilerine veya başkalarına zarar verme tehlikesine karşı asgarî sınırlayıcı güvenlik düzenlemeleri yapılmalıdır.” (*Bakanlar Komitesi'nin Avrupa Cezaevi Kurallarına Dair Üye Devletlere Rec(2006)2-rev Sayılı Tavsiye Kararı 18.10*)

**11.** Başvuranın Kurum Müdürü ile görüşemediği iddiasına yönelik muhatap Kurum tarafından mahpusların talebi halinde Kurum Müdürleriyle görüşme yapabildiği ifade edilmiştir. Ayrıca başvuran, başka bir mahpusun tehdit ve hakaretlerine maruz kaldığını iddia etmişse de muhatap kurum tarafından gönderilen cevabi yazıda 24.10.2022 tarihinde yaşanan olayda U. S.'nin kendisini kestiği ve elindeki cam parçasını boynuna dayayarak başvuranın bulunduğu koğuşa doğru hareket ettiği ancak görevli personelin U. S.'ye engel olduğu ve koğuşa geri girmesinin sağlandığı, U. S. ve başvuranın fiziksel temasta bulunmadığı, ayrıca U. S.'ye yapmış olduğu eylem neticesinde disiplin cezasının verildiği ifade edilmiştir.

**12.** 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un “Disiplin cezalarının niteliği ve uygulama koşulları” başlıklı 37'inci maddesinin birinci fıkrası: “(1) Hükümlü hakkında kurumda, düzenli bir yaşamın sürdürülmesi, güvenliğin ve disiplinin sağlanması bakımından kanun, (...) yönetmelikler ile idarenin uyulmasını emrettiği veya gerekli kıldığı davranış ve tutumları, kusurlu olarak ihlâl ettiğinde, eyleminin niteliği ile ağırlık derecesine göre Kanunda belirtilen disiplin cezaları uygulanır.” şeklindedir.

**13.** Mezkûr Kanun'un “Disiplin cezasını gerektiren eylemlerin tekrarı, disiplin cezalarının infazı ve kaldırılması” başlıklı 48'inci maddesinin ikinci fıkrasında ise: “Bir eylemden dolayı verilen disiplin cezası kesinleştikten sonra bu cezanın infazı tamamlanıp kaldırılması için dördüncü fıkrafta belirtilen süreler geçinceye kadar yeniden disiplin cezasını gerektiren bir eylemde bulunan hükümlü hakkında, her defasında bir üst ceza uygulanır.” hükmü yer almaktadır.

**14.** Mezkûr Kanun'un “Yönetim tarafından alınabilecek tedbirler” başlıklı 49'uncu maddesine göre: “(1) Yönetim, disiplin soruşturması yapılan hükümlünün odasını, iş ve çalışma yerini değiştirebilir, hükümlüyü kurumun başka kesimine nakledebilir veya diğer hükümlülerden ayırabilir. (2) Kurumun düzeninin ve kişilerin güvenliklerinin ciddî tehlikeyle karşı karşıya kalması hâlinde, asayiş ve düzeni sağlamak için Kanunda açıkça belirtilmeyen diğer tedbirler de alınır. Tedbirlerin uygulanması, disiplin cezasının verilmesine engel olmaz.”

**15.** Başvuranın başka bir mahpusun tehdit ve hakaretlerine maruz kaldığı iddiasına ilişkin muhatap Kurumdan kameraların ses kaydı alıp almadığına dair husus hakkında bilgilendirme talep edilmiş, muhatap Kurum tarafından iletilen yazıda Kurumun yüksek güvenlikli ceza infaz kurumu niteliğinde olması sebebiyle Kurum kameralarının ses kaydı almadığı açıklanmıştır. Muhatap Kurumun cevabi yazısı ve ekleri ile kamera görüntülerinin inceleme tutanağı ve infaz ve koruma memurlarından alınan ifade tutanakları da incelendiğinde, başvuranın Kurumumuza ilettiği yazılı görüşte hakaret ve tehdit sebebiyle mağdur olduğu iddiası yenilense de hem başvuranın ve mahpus U. S.'nin farklı koğuşlarda bulunması ve hem de mahpus U. S.'nin başvurana yönelik eylemi sebebiyle mahpus U. S.'ye disiplin cezasının verilmiş olması sebeplerinden muhatap Kurum tarafından güvenlik ve asayişin sağlanması noktasında gerekli tedbirlerin alındığı tespit edilmiştir.

**16.** Başvuranın Kurum Müdürü ile görüşemediği iddiası hakkında muhatap Kurum tarafından mahpusların talebi halinde kurum müdürü ile görüşme yapabildikleri, başvuran kurum müdürüyle görüşme yapamadığını iddia etse de başvuranın görüşme yaptığı ifade edilmiştir. Bu sebeple başvuranın mezkûr iddialarının açıkça dayanaktan yoksun olduğu değerlendirilmektedir.

**17.** Sonuç olarak; ceza infaz kurumundaki tutulma koşulları bir bütün olarak değerlendirilmekle birlikte, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında

Yönetmelik'in 67'nci maddesine göre açıkça dayanaktan yoksun olan başvurunun "*kabul edilmez*" olduğu kanaatine varılmıştır.

## V. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
2. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 15.02.2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

**e-imzalıdır**

Av. Harun MERTOĞLU  
Daire Başkanı

**e-imzalıdır**

Dilek ERTÜRK  
Üye

**e-imzalıdır**

Mehmet Emin GENÇ  
Üye

**e-imzalıdır**

Muhammet Ecevit CARTİ  
Üye

**e-imzalıdır**

Ünal SADE  
Üye